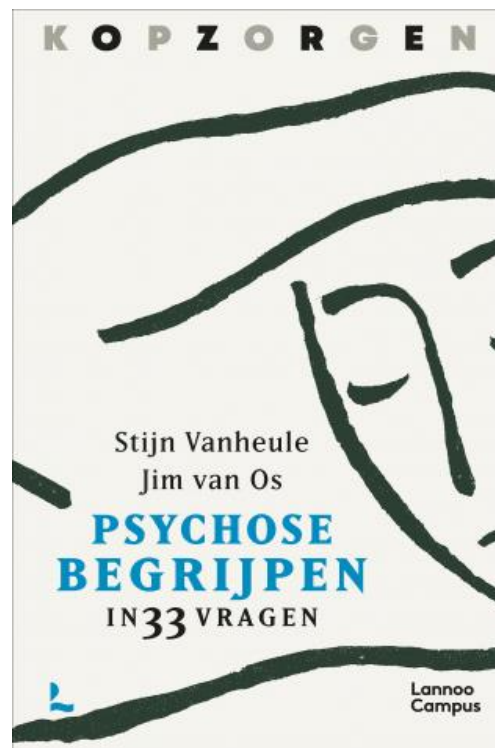
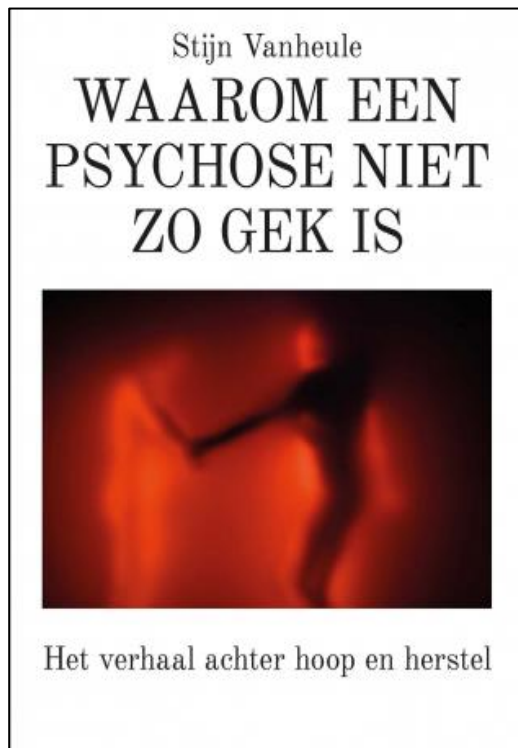

Hoe psychotische kwetsbaarheid
hoopvol benaderen?

Prof. Dr. Stijn Vanheule

- Wat is psychose?
- Hoe komt dat tot stand?
- Hoe herstellen van psychose?

Wat is psychose?

Psychische problematiek ('stoornis') met hallucinaties, wanen en gedragsverandering als kenmerken

Maar er is meer...

Bijv. Stefan : 4-SMS-124

Bijv. Rob : stank, fluisterende en lachende stem

Psychose = vorm van beleven

- De werkelijkheid klopt niet meer → dubbele realiteit
- Switch in denkprocessen: veel associatieve betekenisverbanden
 - bijv. Stoplicht
- In het 'ik' gebeuren dingen die als 'niet-ik' aanvoelen
- Taal en verhaal verliezen deels hun filterende werking

→ De werkelijkheid is niet vanzelfsprekend. Wij maken haar sprekend/bevattelijk door zelf te spreken

→ Als dat radicaal mislukt: bevreëding (+overspoeling)

A close-up photograph of a metallic surface, possibly a piece of machinery or a tool. The surface is highly reflective and shows significant texture, including ripples and shadows. Three dark, oval-shaped indentations or marks are visible, arranged in a roughly triangular pattern. The lighting is bright, creating a strong highlight on the right side of the image.

→ Waanzin = wan-zin

Psychotische belevingen

veroorzaken:

-Verwarring:

-Bevreemding

-Angst

→ Existentiële crisis:

Wie of wat ben ik?

Wat is de zin van dit

alles?

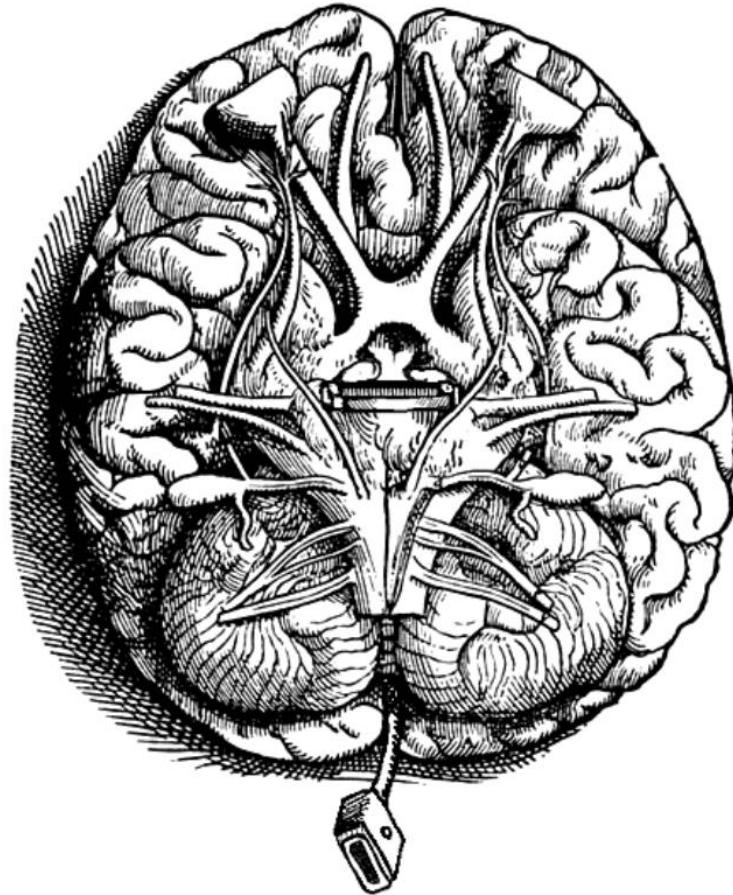
- Psychosegevoeligheid is een spectrum, 15% van de bevolking → bij 3% ooit 'klinisch' probleem
- De helft van wie ooit psychose doormaakt: tussen 15 en 25 jaar.
- Beloop:
 - 15%: 1 à 2 korte episodes, geen restverschijnselen
 - 30%: terugkerende korte episodes, met 'normaal' functioneren tussendoor
 - 40%: terugkerende korte episodes, met lichte klachten tussendoor
 - 15%: chronisch blijvende klachten

→ Is het zinvol om te spreken over 'soorten' psychose? (schizofrenie, paranoïde stoornis, schizo-affectieve stoornis, bipolaire stoornis...)

→ Het zijn geen aparte 'ziektes' met een aparte behandeling

→ Continuüm

Hoe komt psychose tot stand?

BIOLOGISCH:

- Geen bio-markers voor psychose
- Brein: enkel kleine gemiddelde verschillen
 - Psychose = vreemde bewustzijnservaring in een normaal brein
 - Overmatig veel dopamine?
- Genetica: verklaart 8% van psychosegevoeligheid

OMSTANDIGHEDEN:

- Maatschappelijke uitsluiting
- Trauma als minderjarige
- Cannabis en andere drugs
- Leven in grootstedelijke context

PSYCHOLOGISCH:

- Kantelpunten in het leven (negatief / neutraal / positief)

Lacan: élke mens worstelt
met vier grote issues

- genderkwesties
- seks en liefde
- aansturing en autonomie
- leven in het licht van de dood

Hoe herstel je van psychose?

- Herstellen \neq genezen
- Herstellen = werkbaar en zinvol perspectief op je leven ontwikkelen met zo weinig mogelijk crisissen
- Continuüm: Crisis - herstel

Herstellen:

- Klinisch: gezond zijn + symptomen onder controle
- Persoonlijk: verbondenheid, hoop, identiteit
- Existentieel: voeling krijgen met je dilemma's
- Sociaal-maatschappelijk: volwaardig burger zijn, zo weinig mogelijk stigma ervaren

Welke houding ondersteunt herstel?

- Basishouding van radicale hoop en sympathie
- Contact leggen en perspectief bieden → voorbeeldfiguren
- Samen beslissen → participatie (ook familie!)
- Via gesprekken en begeleiding voeling krijgen met lastige aspecten in de context + die aanpakken

Hefbomen voor herstel:

- Erkenning
- Therapie en begeleiding op maat
- Creativiteit, zinverlening, inclusieve contexten

Barrières voor herstel:

- Vooroordelen, stigma, uitsluiting

FARMACOTHERAPIE (medicijnen)

→ Werkt matig:

- Positief bij 25%
- Gemengd bij 50% → correct gebruik belangrijk
- Negatief bij 25

→ Langdurig gebruik van hoge dosissen is potentieel negatief

→ 30% kan zonder medicatie uit acute psychose raken

→ Streven naar lage dosis is zinvol

→ Geleidelijk afbouwen

PSYCHOTHERAPIE

→ Werkt matig

- Hulp bij het omgaan met (vroegere) psychotische ervaringen
- Voeling krijgen met omstandigheden en existentiële dilemma's die je uit evenwicht halen
- Snappen wat je psychotische ervaringen uitdrukken
- Steun bieden bij alle facetten van het herstelproces

Hoe praat je met iemand die psychotische
belevingen heeft?

- Luisteren
- Inleven
- Overeenstemmen
- Samen op weg gaan

→ VERBINDING

Informatie en steun vind je op: www.psychosenet.be

🏠 Home

Informatie over ▾

Snel naar ▾

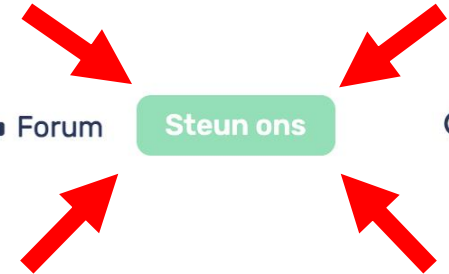
Jongeren ▾

eSpreekuur

🗨️ Forum

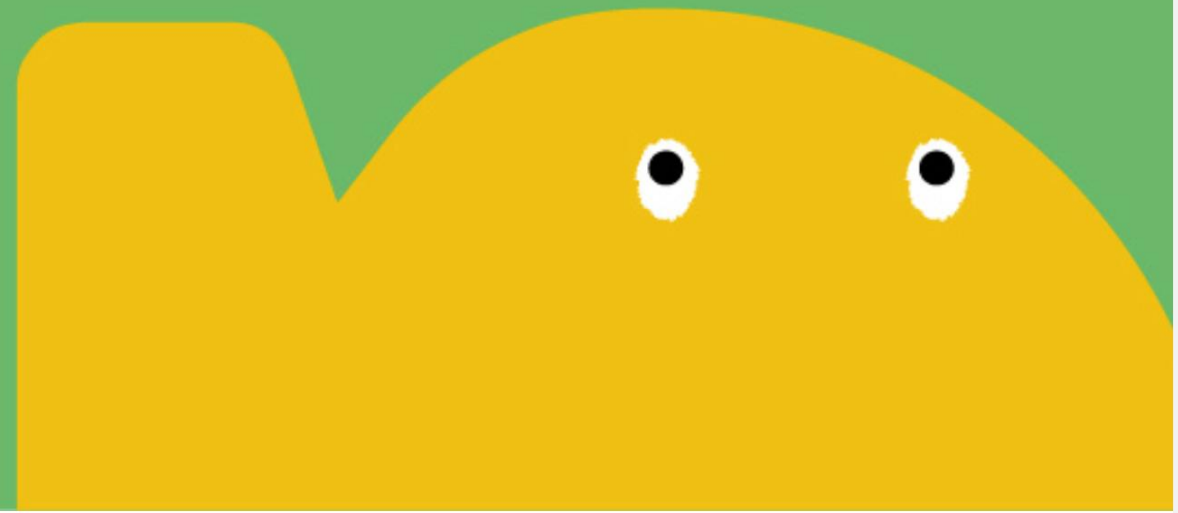
Steun ons

🔍 Zoeken

Hét platform over
psychosegevoeligheid,
stemming en herstel

Stel hier je vraag

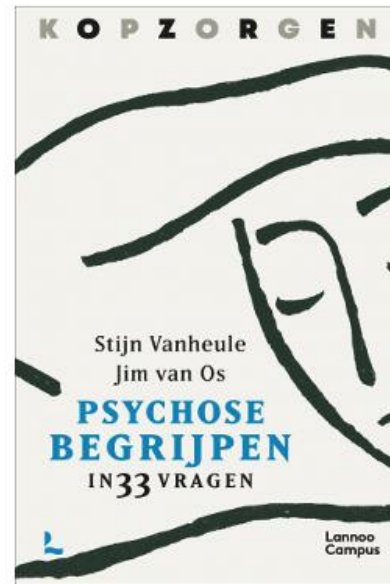
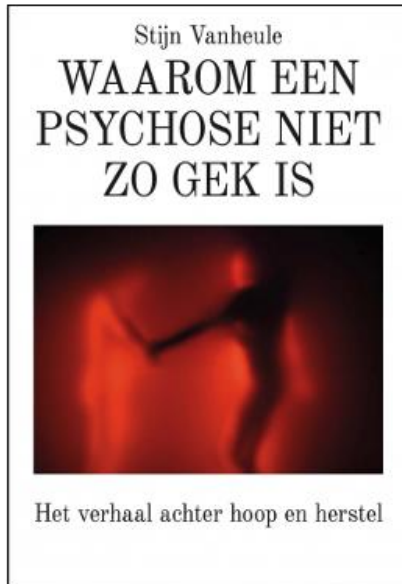
Boeiende verhalen op podcast:

- Impact psychotische ervaringen
- Hoe herstellen?

stemmenoverpsychose

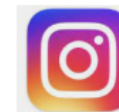
@StijnVanheule

Stijn Vanheule

Stijn Vanheule

stijn_vanheule